

**TREBALL FINAL DE GRAU EN
MESTRE/A D'EDUCACIÓ
INFANTIL/PRIMÀRIA**

**IMPLEMENTACIÓ DE
L'UKELELE A L'AULA D'EDUCACIÓ
PRIMÀRIA**

Nom de l'alumne/a: Clara Llopis Gil

Nom del tutor/a de TFG: Amparo Porta

Àrea de Didàctica de l'Expressió Musical

Curs acadèmic: 2020/2021

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
a. Resum.....	3
b. Justificació i objectius.....	3
2. FONAMENTACIÓ TEÒRICA	4
a. Importància de la formació musical en les xiquetes i els xiquets	4
b. El currículum d'Educació Primària i la formació instrumental.....	5
c. Descripció de l'instrument.....	7
Il·lustració 1: Tipus d'Ukeleles	7
Il·lustració 2: Parts de l'Ukelele	8
Il·lustració 3: Numeració de cordes de l'Ukelele	8
Il·lustració 4: Taula d'acords	9
d. Potencial de l'ukelele per al desenvolupament en l'educació musical.....	9
Taula 1: Equivalències (Elaboració pròpia).....	9
e. Comparativa flauta dolça vs ukelele.....	10
Taula 2: Característiques importants (Elaboració pròpia).....	12
3. METODOLOGIA	12
4. DESENVOLUPAMENT DE LA PROPOSTA/ RESULTATS	13
a. Justificació.....	13
b. Objectius	13
c. Continguts, criteris d'avaluació i competències clau	13
Taula 3: Bloc, continguts, criteris d'avaluació i competències clau (Elaboració pròpia)	14
d. Metodologia	14
e. Activitats i recursos	16
f. Avaluació i resultats	17
5. CONCLUSIONS	17
BIBLIOGRAFIA	18
ANNEXOS	20
a. Partitures	20
b. Material avaluació	26
c. Fotografies de les activitats.....	28

1. INTRODUCCIÓ

a. Resum

Aquest TFG es basa en la implementació de l'ukelele a l'aula de música d'Educació Primària com a instrument d'elecció per a la pràctica instrumental en substitució de la flauta dolça habitualment utilitzada a la majoria d'escoles. L'elecció d'aquesta temàtica ha estat generada donada la situació que des de març de 2020 estem vivint; una situació marcada per mantenir la distància, l'ús de mascareta en tot moment i evitar la generació d'aerosols. Tenint en compte que l'ús de la flauta dolça implica no poder mantenir aquestes normes, em sembla prou interessant l'estudi de l'ús i aplicació de l'ukelele com a instrument principal a les aules podent mantenir el compliment de les mesures bàsiques de seguretat i higiene de les autoritats.

Des del punt de vista acadèmic, s'ha de plantejar una hipòtesi que es pugui dur a terme validant que l'aprenentatge musical siga el mateix amb l'ús de l'ukelele que fins ara ha sigut amb la flauta dolça, assolint els coneixements dictats al currículum escolar. Per aconseguir-ho, es farà ús de la modalitat de TFG professionalitzador ja que es pretén desenvolupar un producte poc utilitzat, fins ara, per la comunitat educativa. Des de fa uns anys enrere, aquest instrument està sent més protagonista a la societat, ho podem comprovar a les diferents xarxes socials, en les quals apareixen artistes interpretant diferents cançons amb ell. A més, com és un instrument de corda i es requereix la utilització de una o dos mans, ajuda a treballar amb la seua utilització, la coordinació i la psicomotricitat fina.

Com a resultat d'aquesta investigació, s'espera concloure que l'aplicació i estudi de la implementació de l'ukelele a les aules, vaja més enllà de l'actual situació i es seguisca emprant en un futur, donant alternatives al tan arrelat ús de la flauta dolça.

Paraules clau: Ukelele; Flauta dolça; Formació instrumental; Educació primària; Instrument.

b. Justificació i objectius

El tema elegit per a realitzar aquest TFG ha sigut la proposta d'introduir l'ukelele com a instrument alternatiu a la flauta dolça a les aules d'Educació Primària. L'elecció d'aquest tema parteix de la situació actual que estem vivint a Espanya i a la resta del món; la crisi sanitària provocada per la COVID-19. Aquest instrument ja està present a moltes escoles i de moltes maneres al nostre país.

A més de la situació actual, altre motiu per pensar amb un instrument alternatiu a la flauta dolça, és el pensar que encara s'estiga utilitzant el mateix instrument que s'utilitzava anys enrere que tants malestars i odi cap a la música ha provocat a una part de l'alumnat per la dificultat que els suposa aprendre a tocar aquest instrument.

El fet d'elegir aquest instrument i no un altre és per la popularitat que està tenint aquests últims anys i, baix la meua experiència, per ser un instrument senzill de tocar; amb poques hores es

pot aconseguir tocar un acompanyament o una melodia senzilla. Per aquesta raó, pense que per a l'alumnat pot ser una bona alternativa a la flauta per iniciar-se a la pràctica i educació instrumental.

Ja existeixen personalitats de la música actual que utilitzen aquest instrument a la seua aula, com per exemple Carlos Piñeiro, i també existeixen programes televisius, com ara "La aventura del saber", on s'ha presentat i parlat de l'ukelele com possible instrument alternatiu per poder introduir-lo a l'aula de Primària posant com a exemple la metodologia que utilitza Piñeiro.

Per poder comprovar que aquesta idea es pot dur a terme, observem el currículum d'Educació Primària on podem veure que en cap moment s'especifica quin instrument s'ha d'utilitzar obligatòriament.

Per tot el comentat, crec que l'ukelele pot ser una molt bona alternativa a la flauta ja que es poden tocar melodies, harmonies i treballar qualsevol aspecte proposat al currículum sense la necessitat de llevar-se la mascareta per poder fer-ho.

Els objectius que vull aconseguir amb aquest Treball de Final de Grau son els següents:

- Analitzar la importància de la formació musical per a les xiquetes i xiquets.
- Analitzar la introducció al currículum oficial de l'estat de la formació musical i instrumental.
- Comprovar el potencial que aporta l'ukelele per al desenvolupament musical de l'alumnat.
- Realitzar una comparativa dels avantatges que proporciona l'ukelele i la flauta dolça.
- Realitzar una proposta pràctica fent ús de l'ukelele.

2. FONAMENTACIÓ TEÒRICA

a. Importància de la formació musical en les xiquetes i els xiquets

La música és un element primordial en la nostra vida i per aquesta raó, és fonamental que estiga present des dels primers anys de vida. Aquesta estimula plenament el nostre cervell, no sols a la part que afecta a l'escolta de música, sinó que també a la resta d'àrees que conformen aquest. Al interferir a tots aquests aspectes, podem dir que aquesta proporciona accés a la majoria de parts del nostre cervell. Per aquestes raons, s'ha de tenir en compte l'escolta de música tal com diu Prats: *...hay que destacar que la música es el único estímulo en el mundo entero que tiene acceso a la mayoría del cerebro al mismo tiempo. Con resonancia magnética y la tecnología de los últimos 20 años se ha visto que el cerebro responde al estímulo de la música y cómo solamente con escuchar música son afectadas las áreas del habla, motoras, de comprensión verbal y espacial, entre otras...* (Prats, J, 2018). Aprofitant que la música estimula a la majoria de parts del nostre cervell, hem de fer ús d'aquesta per aconseguir els objectius que ens proposem. Un aspecte que sempre s'ha buscat per a la societat, és que aquesta estiga lo suficientment desenvolupada per poder adquirir habilitats socials i emocionals, i la música, és un dels mitjans per poder aconseguir-les. Per poder obtenir-les, s'ha de treballar des de les aules fomentant no sols l'escolta de música, sinó, tocant-la, tal com ens diu el biòleg i genetista David Bueno a l'entrevista realitzada al 2018 en Televisió Espanyola: *...La música es una gimnasia cerebral. Es de las pocas actividades que activan todo el cerebro simultáneamente. Más que resolver una multiplicación. No, la música. Debería haber*

música en todos los niveles. No solo escuchar música, sino tocar música. Un instrumento o lo que sea... (Bueno, 2018). Com bé apareix al currículum establert per a l'Educació Primària, comptem amb l'assignatura Educació Artística, formada per l'educació musical i plàstica, amb la qual es poden desenvolupar altres habilitats a més de les citades anteriorment. Tal com afirma Álvarez en la investigació realitzada sobre l'educació musical com a ferramenta per al desenvolupament d'habilitats socials i emocionals: *...la escuela debe estar preparada para atender y apoyar el desarrollo socio afectivo de sus estudiantes a través de la integración de las competencias que vinculen la socio-afectividad a la práctica educativa...* (Álvarez, 2015). Per poder dur a terme totes aquestes qüestions és necessari que des de l'escola es fomenti la pràctica instrumental i què millor forma per fer-ho que amb un instrument que siga fàcil, còmode, assequible per a la societat i que siga durader i permeta la futura pràctica d'aquest. Ha de ser un que ens done possibilitats de poder adquirir els màxims coneixements musicals de manera divertida. Tal com planteja Carlos Piñeiro, docent pioner amb la pràctica de l'ukelele a l'aula de primària i creador del projecte "ukecole": *...es un instrumento, y me atrevería a decir que casi el único instrumento rítmico y armónico, que lo permite hacer, sin grandes complicaciones técnicas, y con un resultado más que favorable para nuestros alumnos...* (Piñeiro, C, 2016), i a més a més, indica els avantatges que ens ofereix aquest instrument de la següent manera: *...El ukelele es un instrumento muy versátil que permite muchas aplicaciones en el aula de música. Dada su propia naturaleza nos permite cantar, a la vez que tocamos acordes o melodías, por lo que la práctica vocal se ve reforzada, tanto a nivel práctico como armónico y mejora la entonación. Por otro lado, dada su variedad de repertorio, los alumnos pueden tocar miles de melodías en otras lenguas, de muchos estilos y diferentes periodos, tanto música clásica, como moderna y les acerca de una manera práctica y divertida a otros estilos de música más complejos como el jazz, blues, folk o flamenco. No sólo es un instrumento que permite la práctica individual o solista, también refuerza la práctica en grupo, ya que se pueden hacer muchos tipos de formaciones con otros instrumentos de aula. Dúos, Trios, cuartetos o formaciones mayores, se complementan muy bien con otros instrumentos del aula...* (Piñeiro, C, 2016). Per poder conèixer realment la influència de projectes com el "ukecole", comptem amb el documental realitzat per RTVE: *La aventura del saber* (2018), en el que podem trobar les diferents opinions reflexades d'algunes i alguns alumnes, i el seu entusiasme al parlar d'un instrument que abans no coneixien i no havien practicat mai anteriorment. També apreciem com l'alumnat aprèn mitjançant un mètode pràctic i molt divertit.

b. El currículum d'Educació Primària i la formació instrumental

Des de fa 30 anys enrere, al nostre país, Espanya, la legislació educativa ha anat canviant. Aquests canvis, han fet que en tan sols tres dècades hagem tingut 3 lleis diferents: LOGSE (1991), LOE (2006) i LOMCE (2013).

Aquests canvis, a l'àrea de música no han afectat massa. Ho podem veure a continuació:

- LOGSE: el currículum marca els diferents blocs de continguts en el que es divideix: cant, expressió vocal i instrumental, llenguatge musical, llenguatge corporal i arts i cultures; i aquests els podem dividir en continguts conceptuals, procedimentals i actitudinals.
- LOE: en aquest cas, trobem l'assignatura dividida per cicles i en aquests trobem agrupats els continguts dividits en dos blocs totalment diferents als de la llei anterior, que són aquests: escolta i interpretació i creació musical.
- LOMCE: aquesta vegada, el currículum, a diferència de les lleis anteriors, no marca els continguts mínims, però sí que ens indica quins són els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge que són avaluables. Pel que fa referència als continguts, tornem a la divisió per blocs, que en aquest cas, en són 3:
  - o Bloc 1: Escolta
  - o Bloc 2: Interpretació musical
  - o Bloc 3: Dansa

En totes aquestes, el currículum fusiona l'assignatura de música i la de plàstica, formant la coneguda educació artística. Encara que estiguen juntes a efectes legals, a l'escola, cadascuna compta amb les seues hores específiques. Després d'analitzar els canvis més significatius d'aquestes últimes lleis educatives, podem observar que tan sols ha canviat la manera de dividir els continguts, creant un nou bloc a l'última llei educativa. Tot açò ens porta a analitzar en què es basa el currículum per fer aquestes divisions i en aquest cas, ens podem adonar que es tracta del mètode "currículum en espiral". La primera persona en parlar d'aquest mètode va ser Jerome Bruner en 1960. Aquest consisteix en: *...El currículum en espiral aborda el aprendizaje de una forma en la que el alumnado puede ir del conocimiento general al conocimiento especializado. La manera en la que lo consigue es debido a un aprendizaje continuo que evita que los conceptos caigan fácilmente en el olvido.*

Para conseguirlo, se empieza con conceptos muy simples que se irán complicando a medida que el alumnado avanza en el aprendizaje. Esto se logra dado que el currículum en espiral se adapta a las posibilidades que tiene el alumnado. Así, todos pueden avanzar y llegar a comprender mayor los conceptos de la asignatura... (Rodríguez, 2019). Aquest consisteix doncs, en anar repetint cada vegada més amplis els conceptes durant tots els cursos de l'Educació Primària.

Com la societat ha anat avançant al llarg dels anys i van apareixent noves eines a la nostra vida diària i de treball que ens faciliten les tasques, una nova incorporació que es pot observar és l'ús de les TICS a les aules.

Aquest avanç, dona la possibilitat d'incorporar la utilització d'instruments virtuals permetent a l'alumnat que pugui treballar amb diferents instruments sense necessitat de disposar d'ells físicament. Aquesta opció ajuda a no haver de comprar instruments físics, que normalment són cars i moltes famílies no es poden permetre fer aquestes compres per a l'educació de les xiquetes i xiquets. A més a més, a la LOMCE, es cita l'ús de mitjans audiovisuals i recursos informàtics per crear peces musicals i la sonorització d'imatges i representacions dramàtiques.

Com s'ha comentat avanç, el currículum no varia massa en l'educació musical i a més, dona la total llibertat al docent per poder elegir els instruments que vol que s'utilitzen a la seua aula, sols que s'han d'utilitzar instruments per a realitzar acompanyaments de cançons i danses, explorar i manipular les possibilitats sonores i expressives dels instruments, la interpretació de cançons senzilles i la coordinació per a tocar i interpretar.

Es a dir, al currículum d'Educació Primària, s'observa que per a l'alumnat es marca que han de tocar instruments, però, en ninguna de les lleis educatives, quins instruments han de ser.

c. Descripció de l'instrument

L'ukelele, és un instrument de corda polsada que pertany a la família dels cordòfons, igual que la guitarra. És l'instrument autòcton de les Illes Hawaii encara que alguns historiadors diuen que és una adaptació Hawaiana del *cavaquinho* portuguès.

Aquest està format per quatre cordes i segons els seu tamany i la seua tonalitat, aquestes corresponen a unes notes o a unes altres. Els tamanyes d'ukelele que podem trobar son aquests quatre que estan classificats de menor a major tamany:

- Ukelele soprano: Sol (agut) – Do – Mi – La (agut)
- Ukelele concert: La (agut) – Re – Fa# – Si (agut)
- Ukelele tenor: Sol (greu) – Do – Mi – La
- Ukelele baríton: Re – Sol – Si – Mi (igual que la guitarra)

Al haver diferents tamanyes, és un instrument fàcil d'adaptar a qualsevol tipus de societat, ja que segons les característiques d'aquesta, es pot triar la grandària que millor s'acobra a cada persona. A continuació trobem una imatge amb els diferents tipus:

Il·lustració 1: Tipus d'Ukeleles ¹

Seguint amb les característiques d'aquest instrument, amb la següent imatge es poden observar les diferents parts que el formen:

¹ <https://images.app.goo.gl/JNhekG6CPJ4iP1QR9>

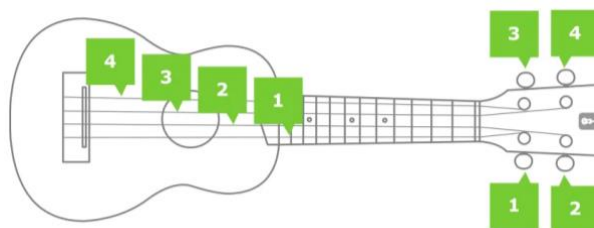

Il·lustració 2: Parts de l'Ukelele ²

Com es pot apreciar, té 8 parts, que totes juntes formen tot l'instrument:

- Pala: lloc on es troben les clavilles que aguanten les cordes.
- Clavilles: encarregades de la subjecció de les cordes. Aquestes es giren per aconseguir la tensió necessària per tenir cada corda l'afinació corresponent.
- Màstil: part allargada que uneix la pala amb el cos formada per trasts i és el lloc per on van les cordes fins aplegar al pont.
- Trasts: són els espais que divideixen el màstil per ajudar a realitzar la nota correcta amb l'afinació que correspon.
- Cordes: gràcies a la vibració d'aquestes fem sonar l'instrument.
- Cos: és la caixa de ressonància de l'instrument.
- Boca: part que permet que la vibració de les cordes entre en contacte amb la caixa de ressonància.
- Pont: part que es troba al cos i serveix per a la subjecció de les cordes.

Amb la imatge següent, s'observa la distribució de les cordes amb la corresponent clavilla:

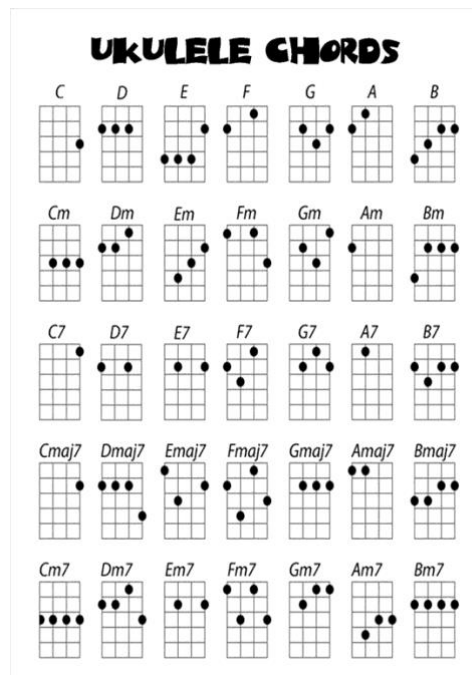
Il·lustració 3: Numeració de cordes de l'Ukelele ³

A més de tocar notes soltes puntejades, es poden realitzar acords fent sonar les diferents cordes i posant cada dit al trast i la corda corresponent per fer la nota que es desitja. A continuació trobem una imatge amb els acords i la posició corresponent en el sistema xifrat americà:

² <https://images.app.goo.gl/GMcNTfjXBhhNw7H7>

³ <https://images.app.goo.gl/ZcywF84iw24oTnKYA>

Il·lustració 4: Taula d'acords ⁴

La següent taula correspon a l'equivalència del sistema xifrat americà al xifrat popular:

XIFRAT AMERICÀ	XIFRAT POPULAR
C	Do
D	Re
E	Mi
F	Fa
G	Sol
A	La
B	Si

Taula 1: Equivalències (Elaboració pròpia)

d. Potencial de l'ukelele per al desenvolupament en l'educació musical

Per poder observar el potencial que aporta aquest instrument, s'han d'analitzar les seues característiques.

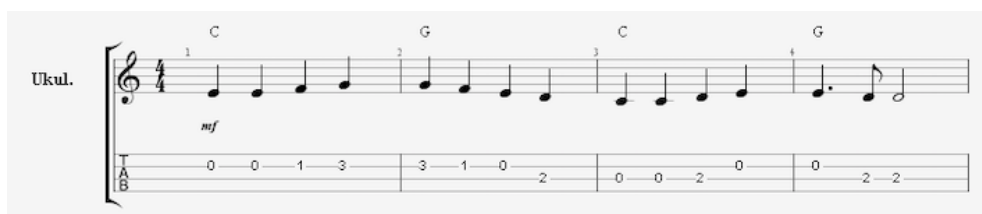
En primer lloc, al ser un instrument de corda, no va a ser complicat fer-lo sonar, es pot fer sonar sense tenir una gran tècnica ni molta experiència. Aquest aspecte ens obri moltes portes per poder utilitzar-lo per a diferents fins.

En segon lloc, com es tracta d'un instrument melòdic, ens permet treballar amb la lectura melòdica a la vegada que s'interpreten melodies. Com també és un instrument harmònic, ens dona la possibilitat de treballar l'harmonia no sols de manera teòrica, si no que ens permet treballar-la de manera pràctica, ja que l'ukelele ens permet realitzar acords podent ser interpretats tan sols per una persona.

⁴ <https://images.app.goo.gl/Cb5tGN7o34NvVUZP6>

En tercer lloc, la seua utilització a les aules no seria cap inconvenient pel que correspon a material, ja que aquest instrument està afinat en Do major, igual que la flauta dolça, aleshores es pot utilitzar el material creat per aquest altre instrument, igual que els llibres que normalment s'utilitzen a l'escola.

En quart lloc, les partitures de l'ukelele igual que les de la guitarra, cap la possibilitat de trobar-les escrites en el pentagrama o en una tabulatura, en la qual podem veure el trast i la corda que es situa cadascuna de les notes, cosa que facilita la pràctica d'aquest instrument en qualsevol lloc sense ajuda del docent. A més, aquest sistema menys habitual, ens ajuda a ensenyar-aprendre un sistema nou d'escriptura. A continuació trobem un exemple dels dos tipus d'escriptura:

The image shows a musical score for Ukulele. It features a treble clef and a 4/4 time signature. The melody is written on a five-line staff with a dynamic marking of *mf*. The notes are: C4 (quarter), C4 (quarter), C4 (quarter), C4 (quarter); G4 (quarter), G4 (quarter), G4 (quarter), G4 (quarter); C4 (quarter), C4 (quarter), C4 (quarter), C4 (quarter); G4 (quarter), G4 (quarter), G4 (quarter), G4 (quarter). Above the staff, the chords C, G, C, and G are indicated. Below the staff is a guitar-style tablature with six lines representing strings (A, B, C, G, C, A from top to bottom). The fingerings are: 0-0-1-3, 3-1-0-2, 0-0-2-0, 0-2-2.

Il·lustració 5: Exemple de partitura amb tabulatura ⁵

En cinquè lloc, al ser un instrument que sols són necessàries les mans per poder tocar-lo, ens dona possibilitat de poder cantar a la vegada que toquem tant la melodia com la harmonia. Com es compta amb aquesta possibilitat, es pot plantejar a l'alumnat que a la vegada que toquen la melodia o els acords d'alguna cançó que els agrada, que canten la lletra i utilitzen l'ukelele com instrument d'acompanyament de la seua veu.

En sisè lloc, a diferència d'altres instruments, l'ukelele és un instrument que s'ha d'afinar necessàriament abans d'utilitzar-lo, ja que la tensió de les cordes canvia i no produeix el so que ha de produir. Al principi, el més fàcil és utilitzar un afinador, però es interessant que poc a poc siga menys freqüent l'ús d'aquesta ferramenta i així educar l'oïda de l'alumnat, així treballarem l'escolta i l'educació auditiva a diari. Hui en dia, comptem amb afinadors digitals que tenim la possibilitat de tenir-los a la tableta, telèfons mòbils o ordinadors, o directament afinadors incorporats en el propi instrument. Com existeixen aquestes possibilitats, el fet d'afinar-lo, no és un problema, ja que podem tenir accés a un dels aparells electrònics anteriorment nombrats. El fet d'afinar l'instrument, és un pas molt important, per tant, s'ha d'ensenyar a l'alumnat a fer-ho i han d'entendre que s'ha de tenir paciència i precisió i perdre uns minuts per tenir l'instrument preparat.

e. Comparativa flauta dolça vs ukelele

Majoritàriament, a les escoles, l'instrument escolar per excel·lència que s'utilitza és la flauta dolça, per aquesta raó, és necessari analitzar i comparar aquest instrument amb l'alternativa plantejada per veure les diferents possibilitats que ens proporciona cadascun.

⁵ <http://labrujulamusical.blogspot.com/2014/08/himno-de-la-alegria-para-ukelele-nivel.html?spref=pi>

A continuació trobem la comparativa dels avantatges que ens proporciona cada instrument:

Avantatges de l'ukelele:

- Permet interpretar melodies i harmonies amb sols un/a intèrpret.
- Com es toca exclusivament amb les mans, la boca queda lliure i dona la possibilitat de cantar a la vegada que s'interpreta una cançó.
- Permet treballar l'educació auditiva i vocal.
- Comparant-lo amb la flauta, cada nota natural o nota alterada, té una posició concreta en una corda i trast concret, sense haver de realitzar posicions complicades que requereixen molta pràctica per poder executar-les correctament i amb fluïdesa.
- Pel que fa al registre, com és el mateix que la flauta dolça, no hi ha cap inconvenient a l'hora de trobar material per poder tocar una melodia.
- Com els trasts i les cordes són les que marquen les diferents notes, siga registre greu o agut, toquem la nota que toquem, aquesta sonarà de manera agradable, ja que no s'ha de fer res diferent per a tocar qualsevol nota. Amb la flauta no passa el mateix, quan s'han d'interpretar notes agudes, si no es té la suficient pràctica i precisió, aquestes notes poden sonar estridents i ser desagradable escoltar-les.
- A l'hora d'analitzar la corba d'aprenentatge, podem pensar que l'ukelele serà més difícil que la flauta dolça, però açò no és així. Tenint en compte els avantatges comentats abans, amb l'ukelele, no canvia la dificultat a l'hora de tocar una nota aguda o greu, simplement és polsar la corda en el trast corresponent. Amb la flauta, s'ha de dominar la respiració i les posicions complicades per realitzar les notes agudes, com per exemple, el fet de tancar sols mig forat per a realitzar-les.

Avantatges de la flauta dolça:

- El preu d'aquest instrument és l'avantatge més destacat davant l'ukelele. La flauta dolça és un instrument que es pot aconseguir per 5€, en canvi l'ukelele, el més econòmic i per tant, amb menys qualitat, es pot aconseguir per 15€. Aquests preus són d'instruments amb molt poca qualitat, que són normalment els que es solen adquirir per a un instrument musical escolar.
- Es pot adquirir de manera senzilla, ja que es pot comprar en llibreries, tendes online o tendes de música.

A continuació tenim una taula on es poden comparar aquests dos instruments amb les diferències més significatives d'un cop d'ull:

	FLAUTA	UKELELE
PREU	A partir de 5€	A partir de 15€
REGISTRE	Do a La agut	Do a La agut
INTERPRETAR MELODIA	Sí	Sí
INTERPRETAR ACORDS	No, necessari més d'una persona	Sí
ACOMPANYAMENT A VEU	No	Sí
INTERPRETAR CANÇONS AMB ALTERACIONS	Sí, però són posicions prou complicades amb combinació de diferents dits	Sí, hi ha posicions fàcils i específiques per aquestes
CORBA D'APRENTATGE	Senzilla	Pot anar de senzilla a més complexa

Taula 2: Característiques importants (Elaboració pròpia)

Després de realitzar la comparativa, veiem que els dos instruments aporten coneixements beneficiosos per a l'alumnat. Són dos instruments que poden complementar-se, ja que cadascú aporta uns beneficis, igual que també poden complementar-se amb l'instrumental Orff (instrumental habitual que es pot trobar a les aules de música).

A més de tenir avantatges l'ús de l'ukelele, també té inconvenients. Com bé es sap, l'ofici de docent no és estàtic sempre, és prou canviant, ja que no sempre s'està al mateix centre escolar. Aleshores, quan es pensa plantejar la introducció d'aquest instrument a l'escola, s'ha de tenir en compte que tant l'equip directiu com les famílies poden ser reticents a aquesta idea, ja que requereix fer una inversió per comprar l'instrumental necessari i tal volta, el curs següent ja no s'utilitza perquè ja no estarà la mateixa mestra o mestre a l'escola donat que, possiblement, l'altra persona que vaja a l'escola, no sàpiga tocar aquest instrument, per tant, no l'utilitzarà per fer les classes. Com la formació instrumental del futur docent d'educació Primària encara no està enfocada a l'ús de l'ukelele, no es pot exigir que s'utilitzi aquest instrument obligatòriament.

3. METODOLOGIA

Per poder fer aquest TFG, he seguit diferents passos per anar adquirint la informació necessària per poder desenvolupar-lo. El que es vol aconseguir amb aquest treball, és donar a conèixer un instrument alternatiu al que habitualment s'utilitza a les aules i que poc a poc, es va instaurant a diferents escoles de tot el país.

Primerament, he realitzat una recerca i una revisió bibliogràfica de textos teòrics que parlen sobre la formació musical i instrumental a l'Educació Primària. També he tingut en compte les lleis educatives per poder valorar els diferents punts de vista i l'evolució d'aquestes.

Seguidament, he buscat diferents experiències al nostre país de la introducció de l'ukelele a l'aula de Primària. També he parlat amb diferents docents especialistes a l'àrea de música per conèixer diferents opinions i mètodes d'implantació.

Per últim, amb tota la informació adquirida després de realitzar els passos anteriors, propose un mètode didàctic per a la implantació de l'ukelele a l'aula d'Educació Primària. L'alumnat participant (15 xiquetes/s), ho fa de manera voluntària a l'hora del pati que correspon al moment de dinar, per aquesta raó comptem amb alumnat de diferents edats i per tant, de diferents capacitats musicals. Aquest mètode va d'activitats més simples a més complexes, adaptant-se al ritme que porta cada persona. El començament d'aquestes sessions són a partir del mes de Març fins al mes de Maig, realitzant 2 sessions a la setmana de 45 minuts cadascuna.

4. DESENVOLUPAMENT DE LA PROPOSTA/ RESULTATS

a. Justificació

Aquest treball es basa en la proposta de l'ús de l'ukelele com a instrument musical a les aules d'Educació Primària, aleshores, la programació que es proposa a continuació està pensada per a dur-se a terme des de principi de curs a partir del tercer curs d'Educació Primària.

Com és un instrument amb diferents possibilitats, amb aquesta proposta es pretén que l'alumnat adquireixi les nocions bàsiques per poder interpretar melodies, harmonies i ritmes.

b. Objectius

Els objectius didàctics que es volen aconseguir són els següents:

- Conèixer les diferents parts de l'ukelele
- Utilitzar l'ukelele per a realitzar jocs a l'aula
- Realitzar ritmes de més senzills a més complexos
- Interpretar cançons en solitari i en grup, tocant melodia i harmonia
- Conèixer i interpretar cançons amb els diferents tipus d'escriptura: pentagrama i tabulatura

c. Continguts, criteris d'avaluació i competències clau

BLOC	CONTINGUTS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	C.C
BLOC 1. ESCOLTA	Escolta activa respectant el torn de paraula i les normes de cortesia.	3rEA-M.BL1.5 Captar el sentit global de textos orals reconeixent idees principals i participar en conversacions i assemblees respectant el torn de paraula i les normes de cortesia expressant els seus punts de vista de forma respectuosa.	CCLI CSC
	Esforç, força de voluntat. Constància i hàbits de treball. Adaptació als canvis. Resiliència, superació d'obstacles i fracassos. Ús d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu. Busca d'orientació o ajuda quan es necessita	3rEA-M.BL1.6 Seguir les instruccions de les tasques d'aprenentatge amb atenció i constància, adaptant-se als canvis sense desanimar-se davant de les dificultats, demanant ajuda si la necessita.	CAA SIEE

	Camps semàntics per a ampliar i consolidar la terminologia específica de l'àrea.	3rEA-M.BL1.7 Comprendre i utilitzar el vocabulari de l'àrea del nivell educatiu, quan treballa amb els seus companys i companyes en activitats cooperatives i per a explicar el procés seguit al realitzar les tasques d'aprenentatge.	CCLI
BLOC 2. INTERPRETACIÓ MUSICAL	<p>Interpretació instrumental i memorització de cànons i peces instrumentals de dificultat progressiva i sobre la forma ternària (ABA) sol i en grup.</p> <p>Improvisació d'acompanyaments rítmics i melòddics per a textos, cançons o danses cuidant la coordinació i la sincronització amb el grup.</p> <p>Interpretació instrumental i amb el propi cos d'obres apreses per imitació o a partir de la seua lectura en el pentagrama, en què intervinguen les figures musicals de blanca, silenci de blanca, negra, silenci de negra, corxera i silenci de corxera i les notes dr-m- f-sl en compassos de dos, tres o quatre temps.</p> <p>Responsabilitat en la interpretació instrumental en grup, i atenció i bon ús dels instruments.</p>	3rEA-M.BL2.2 Interpretar amb els instruments, amb el propi cos i amb la flauta dolça cançons i cànons de l'àmbit del nivell cuidant la tècnica instrumental, i improvisar acompanyaments rítmics i melòddics, mostrant responsabilitat en la interpretació en grup.	CEC CSC
	<p>Desenrotllament de projectes en equip, complint la seua part del treball en tasques que impliquen diversos companys. Sensibilitat. Valoració de les aportacions dels altres.</p> <p>Capacitat de regular i canviar les pròpies emocions.</p>	3rEA-M.BL2.4 Participar en equips de treball realitzant la part de tasca que li correspon per a aconseguir metes comunes, reconeixent el seu rol, confiant en les seues possibilitats i en les dels seus companys i regulant les seues emocions davant dels conflictes, utilitzant el diàleg igualitari.	CSC CAA SIEE

Taula 3: Bloc, continguts, criteris d'avaluació i competències clau (Elaboració pròpia)

d. Metodologia

Per poder aconseguir tots els objectius i que l'alumnat pugui assolir tots els continguts proposats anteriorment, és molt important utilitzar un correcte procés d'ensenyament-aprenentatge. Per poder triar i poder modificar aquest procés, hem de conèixer profundament les característiques del nostre alumnat i així adaptar-nos a les necessitats. Per a saber si estem emprant la millor

metodologia, és molt important revisar constantment la pràctica per si cal modificar-la perquè aquest procés siga beneficiós per a tot l'alumnat. A continuació trobem els principis metodològics que hem de tenir en compte:

- Principi d'individualització i personalització: és molt important, ja que ens hem d'adonar de que cada persona és única i té unes característiques. És necessari saber quins són els coneixements que té cadascuna per saber de quina base s'ha de partir, els interessos i motivacions que tenen, i així, ser flexives i adaptar les nostres classes a aquests.
- Principi d'Activitat: aquest és imprescindible, ja que l'alumnat ha de ser actiu i participatiu. Han d'implicar-se, ja que si ho fan, l'aprenentatge és més significatiu.
- Principi de Creativitat: l'alumnat ha d'aportar les seues idees amb originalitat, han d'expressar tot allò que pensen de la manera que elles i ells creguen.
- Principi de Joc: aquest és molt important, ja que l'aprenentatge quan s'obté de manera divertida, és més fàcil recordar el que s'ha fet. S'ha d'escollir un joc educatiu i ha de centrar-se en l'aprenentatge musical.
- Principi de la Inclusió: la inclusió és un aspecte que ha d'estar present a l'aula. Tot l'alumnat ha de sentir-se part de la classe, que existisca vincle amb la resta de companyes i així afavorir l'aprenentatge. Perquè es done açò, el docent ha de ser capaç de traure les característiques individuals de l'alumnat realitzant un treball emocional on es pugua potenciar l'empatia i així, reforçar els vincles a la classe.
- Principi de Llibertat: aquest és el que dona peu a que l'alumnat pugua expressar-se i on l'opinió del mestre no és sols la que compta sinó que, compten totes. Hi ha que donar autonomia a l'alumnat.
- Principi d'Aprenentatge visible: tant l'alumnat com el mestre, sempre ha de saber el que s'està fent, quin és l'objectiu i el per què de la pràctica que s'està realitzant. A més a més, és molt important que estiga present, perquè ha d'existir Feedback, pensament crític i reflexió en cada activitat que es realitza a l'aula, tant de l'alumnat com del docent.

Seguint aquests principis, el model que seguiré és el model d'ensenyança innovador-democràtic, on el docent és tant sols orientador i guia, i l'alumnat, és el subjecte actiu de tot el seu procés d'aprenentatge. D'aquesta manera, no es té primordialment en compte el resultat en si que pugua tenir cada alumna o alumne sinó que, el més important és el propi procés d'aprenentatge de cada persona, els diferents recursos materials, espacials i organitzatius utilitzats, el diàleg tant bidireccional entre alumnat i docent, com el multidireccional amb la resta de companyes i companys. A més, també utilitzaré el model d'aprenentatge cooperatiu, on totes ajudaran a totes; aprenentatge participatiu, ja que l'alumnat és el subjecte actiu en tot moment; el treball cooperatiu, perquè realitzaran activitats en grup; i l'aprenentatge individual, donat que poc a poc han d'anar adquirint nous continguts, conceptes i tècniques noves.

e. Activitats i recursos

Activitat 1: Coneixem l'instrument

Amb aquesta activitat el que es pretén és que l'alumnat conega les diferents parts de l'instrument. Deixem que l'alumnat vagi dient les parts que coneix, com es toca, que sàpiga la funcionalitat de cada part i, per últim, permetim que experimente amb ell.

Activitat 2: La puça saltarina

Després de conèixer les diferents parts, d'explicar com diferenciarem les cordes (ANNEX 1) i experimentar amb l'ukelele, presentem la primera cançó en la qual simplement han d'interpretar el ritme amb les cordes a l'aire. Primer farem que toquen el ritme i després afegim la lletra. Per incorporar la lletra, anirem cantant i tocant per frases, fins tenir la cançó controlada i poder tocar-la i cantar-la tota seguida. (ANNEX 2)

Activitat 3: Emanono

Una vegada superada l'anterior activitat, passem a presentar la següent cançó. Aquesta vegada, els demanem que ens diguen la diferència que hi ha entre aquesta partitura i l'anterior, és a dir, les notes són saltejades, no es repeteixen quatre voltes seguides com l'altra sinó que, primer es toca una nota i les altres tres pulsacions, es toca una nota diferent. Després d'analitzar les diferències, seguim el mateix procediment que l'anterior activitat: toquem primer i després incorporem la lletra poquet a poquet. (ANNEX 3)

Activitat 4: El petit ukelele

En aquest moment, pugem un poquet la dificultat, ara són notes aleatòries, no es repeteixen i es van alternant les diferents cordes. Com també té lletra, seguim el mateix procediment d'abans, primer toquem amb l'ukelele la cançó i després incorporem la lletra per frases perquè els resulte més fàcil d'interioritzar. (ANNEX 4)

Activitat 5: Frère Jacques

Aquesta vegada, presentem els acords. Per començar, utilitzarem tan sols un acord, en aquest cas, l'acord de Do Major, ja que presenta una dificultat molt baixa. Primer s'ensenya la posició corresponent i després, se'ls diu que quan trobem lletres a les partitures, corresponen a uns acords concrets, i en aquest cas, la lletra que es vorà és la lletra "C". Farem ús de la fitxa on està representat aquest acord (ANNEX 5) i la cançó de Frère Jacques. (ANNEX 6)

Activitat 6: El gegant del pi

Passem a treballar altres dos acords que són també de dificultat baixa i prou habituals a les cançons populars. Els acords que treballarem són: acord de Do setèma C7 (ANNEX 7) i acord de Fa Major F (ANNEX 8). Per practicar aquests dos, utilitzarem la cançó del gegant del pi (ANNEX 9).

Activitat 7: Una mosca volava per la llum

Seguint amb els acords, incorporem altres dos, l'acord de La (A) (ANNEX 10) i el de Re (D) (ANNEX 11). Utilitzarem la cançó de "Una mosca volava per la llum" (ANNEX 12), que la majoria de l'alumnat ja la coneix i la cantarem amb totes les seues variants. Primer practiquen els dos acords amb el ritme de la cançó i, després, per frases, incorporem la lletra.

Activitat 8: Harry Potter

Amb aquesta activitat es torna a la tècnica del puntejat. Aquesta vegada, utilitzarem el tema principal de la saga de Harry Potter (ANNEX 13). Per tocar aquesta cançó sols es necessiten dos cordes, la primera i la segona. Amb l'ajuda dels gomets, podran trobar amb més facilitat el trast corresponent a la nota que han d'interpretar. Tindran els gomets posats en el sèptim i desè trast.

f. Avaluació i resultats

Baix al meu parer, la pràctica instrumental és difícil d'avaluar amb una prova teòrica-pràctica, per aquesta raó, es fa ús d'una rúbrica per poder avaluar a cada participant diàriament (ANNEX 14). D'aquesta manera, es fa una avaluació d'observació directa.

A més d'aquesta rúbrica, al finalitzar les sessions utilitzades entre els mesos de Març-Maig, se'ls passa un qüestionari de manera individualitzada perquè puguin avaluar l'experiència que han tingut amb un instrument nou per a elles i ells. També se'ls realitza unes preguntes per comprovar que han interioritzat nocions bàsiques d'aquest instrument (ANNEX 15).

5. CONCLUSIONS

Després de les etapes d'Educació Primària, Educació Secundària i la universitat, he pogut comprovar que la flauta dolça era un instrument prou odiat per l'alumnat, ja que els causava frustració i ansietat al no poder tocar el que se'ls demanava. Donat açò, me vaig plantejar el per què no buscar un instrument que poguera proporcionar, com a mínim, les prestacions que podem tenir amb la flauta dolça. A més, donada la situació mundial que estem passant per la crisi sanitària, també vaig veure necessari trobar un instrument amb el qual es poguera tocar sense la necessitat de llevar-se la mascareta, i que fora un instrument melòdic, que permetera treballar tots els continguts compresos al currículum oficial. Per aquestes raons vaig decidir realitzar aquest estudi.

He d'agrair la disponibilitat i facilitat que em va oferir l'escola quan vaig demanar el permís per poder realitzar el meu treball a l'escola. També donar les gràcies a la meua supervisora de pràctiques per recolzar-me en tot moment i ajudar-me en tot el que he necessitat però, sobretot, a l'alumnat que va voler participar a l'activitat invertint el seu temps lliure per realitzar les dos sessions setmanals. Van estar motivats des d'un principi, ja que moltes d'elles i molts d'ells tenen l'instrument a casa gràcies a que tenen una germana o germà més major i l'utilitzen a l'institut.

L'alumnat que no disposava d'instrument propi, les famílies han aprofitat per comprar-ne un, ja que si no canvien massa les coses, la idea de l'escola és que el curs vinent s'utilitzi l'ukelele i no la flauta dolça. També, com algunes d'elles prenien la comunió, el van demanar com a regal.

Com estava tot el treball orientat com una sèrie de missions que havien d'anar superant com si fora un *escape room*, els va causar interès per saber quina anava a ser la següent missió que anaven a tenir. Com les cançons seleccionades per a cada activitat han estat escollides segons les diferents idees i peticions que anaven fent diàriament, això les/els mantenia motivades per voler tocar les cançons i seguir augmentant la dificultat. Aquest mètode d'ensenyança crec que ha estat

encertat per aconseguir la constància, motivació i estudi per poder comprovar que realment es pot utilitzar aquest instrument a l'escola veient que no és un instrument massa complicat per a l'alumnat d'Educació Primària.

Han sigut 15 participants dels quals 5 toquen ja algun instrument. Com la majoria de l'alumnat participant no toca cap instrument de manera extraescolar, algunes de les activitats plantejades els costava un poquet més superar-les, sobretot les últimes, donat que les primeres eren més senzilles.

Les darreres sessions, em van demanar més cançons per seguir tocant durant l'estiu l'instrument perquè els ha agradat moltíssim aprendre a tocar-lo. A més, gràcies al seguiment diari amb la rúbrica i al qüestionari d'avaluació, he pogut veure realment quina ha sigut la resposta i les sensacions de l'alumnat participant.

Per finalitzar, després de realitzar aquest treball, me n'he adonat que efectivament l'ukelele és un instrument que perfectament pot substituir a l'aferrada flauta dolça a l'aula de música d'Educació Primària i complir els objectius amb els continguts establerts al currículum oficial per a aquesta etapa d'educació instrumental i auditiva.

BIBLIOGRAFIA

- Álvarez, P. (2015). *La educación musical como herramienta de desarrollo de habilidades sociales y emocionales en el aula. Un estudio de caso*. Consultat el desembre / 2020, a Universidad Académica de Humanismo Cristiano: <https://docplayer.es/19038293-La-educacion-musical-como-herramienta-de-desarrollo-de-habilidades-sociales-y-emocionales-en-el-aula-un-estudio-de-caso.html>
- ABC. (22 / maig / 2018). *La asignatura que hace a los niños más inteligentes y está siendo ignorada*. Consultat el desembre / 2020, a La nueva crónica: <https://www.lanuevacronica.com/la-asignatura-que-hace-a-los-ninos-mas-inteligentes-y-esta-siendo-ignorada>
- Domínguez, C. S. (2019). *El ukelele como instrumento escolar*. Valladolid, Valladolid, España.
- Espanya, G. d. (04 / Octubre / 1990). *Bolletí Oficial de l'Estat*. Consultat el Abril / 2021, a BOE: <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1990-24172>
- Espanya, G. d. (3 / Maig / 2006). *Bolletí General de l'Estat*. Consultat el Abril / 2021, a BOE: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2006/BOE-A-2006-7899-consolidado.pdf>
- Espanya, G. d. (20 / Juliol / 2007). *Bolletí Oficial de l'Estat*. Consultat el Abril / 2021, a BOE: <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2007-13972>
- Espanya, G. d. (9 / Desembre / 2013). *Bolletí Oficial de l'Estat*. Consultat el Abril / 2021, a BOE: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2013/BOE-A-2013-12886-consolidado.pdf>
- Piñero, C. (08 / juliol / 2016). *11 BUENAS RAZONES PARA QUE LOS NIÑOS APRENDAN A TOCAR EL UKELELE*. Consultat el desembre / 2020, a Ukecole: <https://www.ukecole.com/11-buenas-razones-los-ninos-aprendan-tocar-ukelele/>

- Prats, J. (07 / setembre / 2018). *El poder de la música en la educación*. Consultat el 29 / 2020, a Diario Libre: <https://www.diariolibre.com/estilos/buena-vida/el-poder-de-la-musica-en-la-educacion-DI10810030>
- Radio Televisió Espanyola. (09 / desembre / 2020). *La aventura del saber*. (RTVE) Consultat el 12 / 2020, a A la carta : <https://www.rtve.es/alcarta/videos/la-aventura-del-saber/aventura-del-saber-ukelele-aulas-ukecole/4558938/>
- Rodríguez, R. L. (02 / Desembre / 2019). *Currículum en espiral*. Consultat el Abril / 2021, a La mente maravillosa: <https://lamenteesmaravillosa.com/que-es-el-curriculum-en-espiral/>
- Violant Olivares, E. H. (sense data). *Ukelelé, Ukelelà! Cantem i toquem sense parar!* Recollit de music.cat: <https://music.cat/ca/formacio/cat-ukelele-ukelela-cantem-i-toquem-sense-parar-modul-1>

ANNEXOS

a. Partitures

ANNEX 1. Tabulatura

ANNEX 2. Partitura “La puça saltarina”

La puça saltarina

Violant Olivares i Eduardo Hernández

U - na pu - ça sal - ta - ri - na sem - bla u - na ba - lla - ri - na.
Quan pas - se - ja de pun - te - tes, sal - ta, i sal - ta, no ca - mi - na.

40 30 20 10

ANNEX 3. Partitura “Emanono”

Emanono

Hawaii
Arr.: E. Hernández & V. Olivares

Musical score for 'Emanono' in 4/4 time. The score consists of two systems. The first system has a vocal line and a guitar line. The vocal line has lyrics: "E - ma - no - no la - e - a" and "ka - u ka - o pe - o - pe. FI". The guitar line has fret numbers 0, 3, 3, 3 in the first two measures, and 0, 3, 3, 3 in the last two measures. The second system starts at measure 5 and has lyrics: "D.C. al FI". The guitar line has fret numbers 0, 3, 3, 3 in the first two measures, and 0, 2, 2, 2 in the last two measures. Fingerings are indicated by circled numbers: yellow circles (20, 23, 23, 23, 20, 23, 23) and blue circles (10, 13, 13, 13, 10, 13, 13).

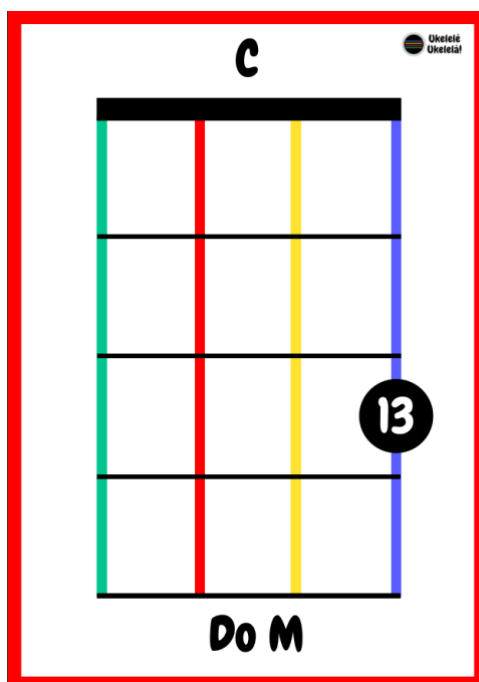
ANNEX 4. Partitura “El petit ukelele”

El petit ukelele

Violant Olivares i Eduardo Hernández

Musical score for 'El petit ukelele' in 3/4 time. The score consists of two systems. The first system has a vocal line and a guitar line. The vocal line has lyrics: "Tots di - uen que soc pe - tit, tam - bé que soc di - ver - tit." and "Sol do mi la, so - no_ai - xí, de greu a_a - gut ben bo - nic,". The guitar line has fret numbers 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0. The second system starts at measure 8 and has lyrics: "Si_em ras - ques faig un bon so i_a - le - gra - rem a to - thom." and "sol do mi la, fem un salt, i_amb pol - ze_a - nem pun - te - jant." The guitar line has fret numbers 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0. Fingerings are indicated by circled numbers: green (40), red (30), yellow (20), blue (10), and purple (40).

ANNEX 5. Acord Do Major → C

ANNEX 6. Partitura “Frère Jacques”

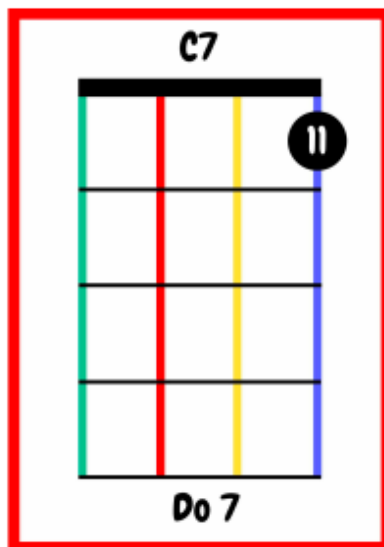
Frère Jacques

França
Arr.: E. Hernández & V. Olivares

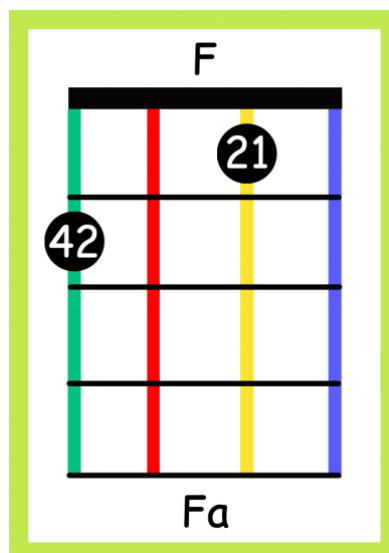
C

The musical score for 'Frère Jacques' is presented in two systems. The first system starts with a treble clef, a 4/4 time signature, and a C major chord diagram. The melody is written on a single staff with lyrics: 'Frè - re Jac - ques, Frè - re Jac - ques, dor - mez vous? Dor - mez vous?'. The guitar accompaniment is shown on a six-string staff with triplets of open strings (0-0-0) for each measure. The second system starts with a measure rest (5) and continues the melody: 'Son-nez les ma-tin - nes, son-nez les ma-ti - nes. Ding dang dong! Ding dang dong!'. The guitar accompaniment continues with triplets of open strings, with red and green circles highlighting specific notes in the final measures.

ANNEX 7. Acord de Do sèptima → C7

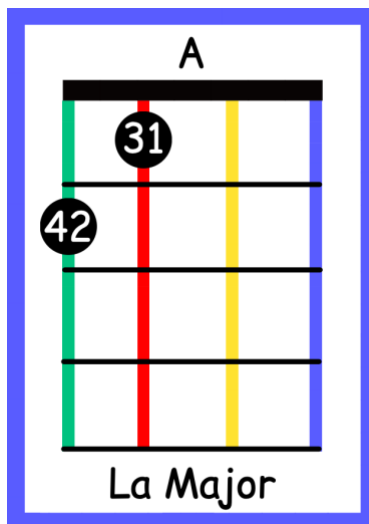
ANNEX 8. Acord de Fa Major → F

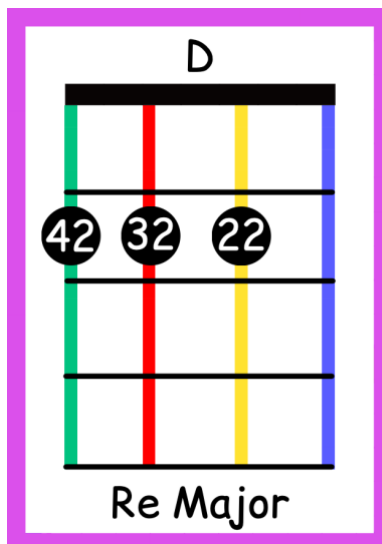
ANNEX 9. Partitura “El gegant del pi”

El gegant del pi

ANNEX 10. Acord de La Major → A

ANNEX 11. Acord de Re Major → D

ANNEX 12. Una mosca volava per la llum

D
Una mosca volava per la llum
A
i la llum es va apagar.
I la pobra mosca
es va quedar a les fosques,
i la pobra mosca
D
no va poder volar.

Ana masca valava par la llam
a la llam as va apagar.
A la pabra masca
va cadar a las foscas,
a la pabra masca na va padar valar.

Ene mesque veleve per le llem
e le llem es ve epeguer.
E le pebre mesque
ve quedar e les fesques,
e le pebre mesque ne ve peder veler.

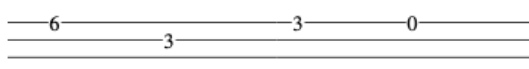
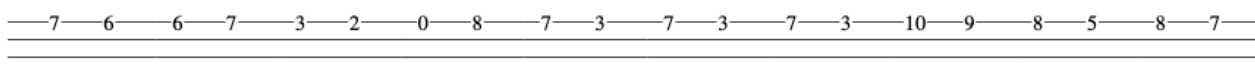
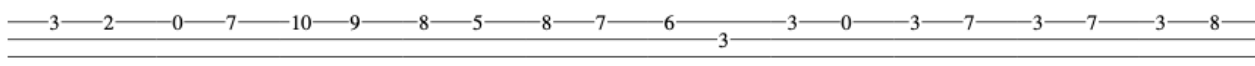
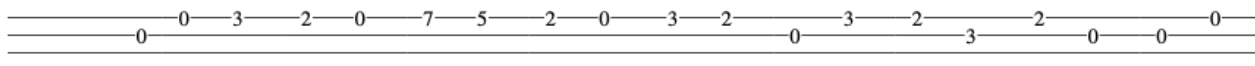
Ini misqui vilivi pir li llim
i li llim is vi ipiguir.
I li pibri misqui
vi quidir i lis fisquis,
i li pibri misqui ni vi pidir vilir.

Ono mosco volovo por lo llom
o lo llom os vo opogor.
O lo pobro mosco
vo codor o los foscas,
o lo pobro mosco no vo podor volor.

Unu muscu vuluvu pur lu llum
u lu llum us vu upugur.
U lu pubru muscu
vu cudur u lus fuscus,
u lu pubru muscu nu vu pudur vulur.

ANNEX 13. Hedwig's Theme - Harry potter

Hedwig's Theme - Harry Potter

b. Material avaluació

ANNEX 14. Rúbrica d'avaluació

	Mai	A voltes	Quasi sempre	Sempre
Porta l'instrument a classe				
Cuida el material				
Estudia a casa				
Interpreta correctament				
Porta el ritme				
Participa a classe				
Actitud adequada				
Respecta a la resta				
Atenció a l'explicació				

ANNEX 15. Qüestionaria alumnat

QÜESTIONARI D'AVALUACIÓ

1. En quin curs estàs?
2. T'agradaria tocar l'ukelele el pròxim curs a l'escola?
3. T'ha agradat aprendre a tocar l'ukelele?
4. T'ha resultat complicat?
5. Havies tocat anteriorment un altre instrument a l'escola? Quin?
6. Prefereixes l'altre instrument o l'ukele?

NOCIONS BÀSIQUES

1. Quines son les parts de l'ukelele?
2. Quantes cordes té?
3. De quines maneres podem trobar escrita una partitura?
4. En quina mà fem el ritme o el puntejat?
5. En quina mà fem l'acord o les notes?

c. Fotografies de les activitats

